

Olsztyn 27.12.2021 r.

dr hab. Wojciech Tomasz Modzelewski, prof. UWM
Instytut Nauk Politycznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

RECENZJA

**osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
doktor Agnieszki Vetulani-Cęgiel, ubiegającej się o stopień naukowy doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i
administracji**

Sylwetka Habilitantki

Doktor Agnieszka Vetulani-Cęgiel ukończyła w 2005 r. studia magisterskie na kierunku stosunki międzynarodowe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a w 2006 r. studia podyplomowe w zakresie kształcenia tłumaczy języka francuskiego w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W 2007 r. ukończyła kolejne studia magisterskie, tym razem na kierunku Instrumentalistyka w zakresie pedagogiki instrumentalnej – fortepian, na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce uzyskała w grudniu 2012 r. za rozprawę *Lobbing w kształtowaniu prawa i polityki Unii Europejskiej w zakresie prawa autorskiego*, nadany uchwałą Rady Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Od 2014 r. jest związana zawodowo z Wydziałem Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zatrudniona najpierw jako adiunkt – stażysta podoktorski w Zakładzie Systemów Prasowych i Prawa Prasowego, a od października 2020 r. jako adiunkt w Nadnoteckim Instytucie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Ocena wskazanego przez Habilitantkę osiągnięcia naukowego wynikającego z art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Tytuł osiągnięcia: *Polski lobbying w obszarze prawa autorskiego na tle systemu unijnego* – monografia naukowa autorstwa Habilitantki, licząca 189 stron, która ukazała się w 2020 r. nakładem Domu Wydawniczego Elipsa (tj. wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Na układ książki składają się: przedmowa, pięć rozdziałów, podsumowanie, bibliografia, cztery załączniki, spisy tabel i rysunków, indeksy nazwisk i rzeczowy.

W przedmowie, Autorka dokonała wprowadzenia do problematyki, m.in. określając ogólnie lobbying jako „legalną działalność mającą na celu ochronę interesów poszczególnych grup społecznych” (s. 9). Zwróciła uwagę na znaczenie rewolucji cyfrowej, w tym roli Internetu w zakresie eksploatacji treści i dostępu do dóbr niematerialnych, co rodzi konieczność dostosowania przepisów prawa autorskiego do nowych form eksploatacji. Określiła okres badawczy pracy na lata 2013-2019 oraz krótko scharakteryzowała strukturę książki.

Głównym zagadnieniem wokół którego koncentrują się badania Autorki jest zatem problem lobbyngu, który ostatecznie definiuje jako „różnego rodzaju czynności prowadzone przez osoby reprezentujące interesy osób trzecich lub grup społecznych (grup interesu), które mają na celu przekonanie decydentów politycznych o konieczności podjęcia (lub niepodjęcia) działań korzystnych z punktu widzenia danych interesów”(s. 27). Zawęża zjawisko lobbyngu do obszaru prawa autorskiego, ujętego w perspektywie politologicznej. Dokonuje analizy porównawczej regulacji w tym zakresie funkcjonujących w Polsce i na szczeblu Unii Europejskiej, przyjmując rozwiązania unijne za wzorcowe, które stanowią istotny punkt odniesienia w stosunku do regulacji krajowych. Zasadność podjęcia takich badań wydaje się kluczowa, zważywszy na deficyt występujący w tym obszarze badawczym.

W rozdziale 1 *Założenia teoretyczno-metodologiczne* Autorka określiła powody podjęcia swoich badań, zidentyfikowała obszar i cel badawczy, ukazała stan badań oraz zastosowaną metodologię. Zdefiniowała najważniejsze pojęcia, przedstawiła różne rodzaje i formy lobbyngu etc. Celem naukowym jej badań jest „wyczerpująca identyfikacja mechanizmów lobbyngowych oddziałujących na procesy stanowienia i wdrażania prawa w obszarze regulacji prawno-autorskich w Polsce i w Unii Europejskiej oraz usystematyzowanie wiedzy w tym zakresie” (s. 18). W tej części uzasadniła także wyznaczenie okresu badawczego (na lata 2013-2019), sformułowała dwie hipotezy (zweryfikowane pozytywnie) oraz postawiła cztery pytania badawcze.

W rozdziale 2 *Zarządzanie regulacyjne w zakresie lobbyngu* przedstawiła uwarunkowania ustrojowe dotyczące lobbyngu, dowodząc korelacji między kształtem systemu

politycznego a skutecznością lobbingu, ograniczając się swoich rozważaniach do systemów demokratycznych. W rozdziale jest m.in mowa o konsultacjach jako narzędziu dostępu do ustawodawcy kształtującemu partycypację polityczną obywateli oraz procedurach w zakresie konsultacji publicznych w Polsce i w Unii Europejskiej.

W rozdziale 3 *Prawo autorskie: specyfika obszaru i legislacji* określiła zakres przedmiotowy objęty prawem autorskim. Zwróciła uwagę, że przepisy prawno-autorskie przygotowywane w ostatnich latach wynikają przede wszystkim z problemów generowanych przez nowe technologie. Przywołała dyrektywy i rozporządzenia UE oraz polskie regulacje dotyczące prawa autorskiego w latach 2013-2019.

Rozdział 4 zatytułowany *Instytucjonalne mechanizmy lobbingowe w Polsce na tle rozwiązań unijnych* zawiera analizę porównawczą mechanizmów konsultacyjnych w Polsce i Unii Europejskiej w zakresie prawa autorskiego. Dokonano w nim m.in. oceny instytucjonalnych mechanizmów lobbingowych: systemu zgłoszeń lobbingowych, rejestracji, przejrzystości procesów stanowienia prawa, konsultacji, sposobu kształtowania przepisów prawa autorskiego, w tym jakości standardów konsultacyjnych.

W rozdziale 5 *Strategie polskich interesariuszy* jest mowa o strategiach lobbingowych stosowanych w Polsce w procesach legislacyjnych, dokonano podziału strategii na: bezpośrednie i pośrednie, zestawiono strategie i reprezentację interesów oraz oceniono strategie stosowane w prawie autorskim w latach 2013-2019. Tylko w niewielkim stopniu poruszono aspekty polityczne związane z badaną problematyką.

W bibliografii wyodrębniono jedynie „Akty prawne i dokumenty urzędowe”, umieszczając je po przywołanej literaturze (kolejność powinna być raczej odwrotna). Brak jest tam podziału na klasyczne części bibliografii np. akty prawne, monografie i prace zbiorowe, rozdziały w pracach zbiorowych, studia i artykuły w czasopismach etc.

W toku badań, Habilitantce udało się sformułować kilka interesujących wniosków, zawartych w ocenianej monografii. Na przykład definiując pojęcie lobbingu podkreśla, że dotyczy on jedynie oddziaływań na procesy legislacyjne (w odróżnieniu np. od rzecznictwa interesów, które wykracza poza procesy legislacyjne), a końcowym adresatem działań lobbingowych jest zawsze decydent polityczny. Posługuje się przy tym terminem interesariuszy, stosowanym zamiennie z terminami: organizacje grup interesu, zorganizowane interesy, zainteresowane strony, wyróżniając również kilka kategorii interesariuszy. Przyjmuje słuszne założenie, że działalność polityczna podmiotów pozostaje w ścisłym związku z otoczeniem instytucjonalnym, co wpływa na wzory zachowań lobbingowych grup interesu oraz szerzej - determinuje partycypację polityczną obywateli. Dostrzegając zależność między

systemem politycznym a działaniami lobbingowymi wykazuje, że otwartość i przejrzystość systemu tworzy interaktywne środowisko, w którym wymiana myśli między różnymi jego aktorami wpływa na decydentów politycznych i skuteczność lobbingu.

Jej zdaniem lobbing i udział różnych stron w procesach politycznych jest zjawiskiem pożądanym, bowiem prowadzi do równoważenia reprezentacji interesów, daje szansę na merytoryczną i społeczną kontrolę proponowanych rozwiązań prawnych, a w konsekwencji na wyważone regulacje prawne. Dodaje, że odpowiednia reprezentacja interesów ma fundamentalne znaczenie w procesie kształtowania polityki publicznej. Słuszna jest więc konstatacja Autorki, że lobbing jest wyrazem zaangażowania społeczeństwa w debatę publiczną i świadczy o kondycji „społeczeństwa obywatelskiego” w demokracji.

W kontekście Polski zauważa, że zmiany polityczne po 2015 r. skutkowały „zamykaniem się” polskiego systemu politycznego i sukcesywnym obniżaniem standardów w zakresie konsultacji publicznych w toku bieżącej praktyki legislacyjnej. Wśród mankamentów polskiego systemu wymienia m.in. niedocenianie przez ustawodawcę znaczenia konsultacji publicznych, skracanie czasu konsultacji, prowadzenie konsultacji pozornych czy przedstawianie projektów rządowych jako poselskie (i tym samym unikanie obowiązku przeprowadzania konsultacji publicznych). W Polsce konsultacje są nie tyle publiczne, ile upublicznione tj. informację o nich zamieszcza się na platformie internetowej Rządowy Proces Legislacyjny. W przeciwieństwie do praktyki UE, w Polsce nie wykorzystuje się w pełni potencjału Internetu w zakresie rozpowszechniania informacji o konsultacjach (co w konsekwencji utrudnia dotarcie do właściwych adresatów) oraz nie prowadzi się konsultacji internetowych np. z wykorzystaniem ankiet on-line. Píše m.in. o pozorności i nieefektywności prowadzonych w Polsce działań bezpośrednich, w tym lobbingu poprzez udział w konsultacjach, o nieprzejrzystości procesów konsultacyjnych, co skutkuje tzw. lobbingiem ukrytym (niejawnym), wskazuje na brak otwartości i kultury dialogu w procesach decyzyjnych. Zaznacza, że w Polsce lobbing wywołuje nadal wiele kontrowersji i jest najczęściej rozumiany jako zjawisko negatywne, tj. jako próba nacisku w imię interesów prywatnych lub jako forma korupcji.

Na poziomie Unii Europejskiej zwraca uwagę na widoczną w ostatnich latach zmianę w tamtejszym modelu konsultacji. Wprowadzenie m.in. obowiązku przeprowadzania publicznych konsultacji internetowych i wydłużenie czasu na przesyłanie opinii, zaowocowało wzrostem partycypacji zainteresowanych stron w procesach legislacyjnych oraz wzmocnieniem ich przejrzystości. Silne skoncentrowanie się na otwartych konsultacjach internetowych jest wyrazem dążenia do zapewnienia zrównoważonej reprezentacji interesów

w unijnych procesach legislacyjnych. Zatem system instytucjonalny UE, w odróżnieniu do Polski, charakteryzuje większa otwartość.

Dostrzega stopniową europeizację polskiego lobbingu, prowadzonego głównie w ramach strategii kolektywnych i organizacji parasolowych, które dysponują zasobami pozwalającymi na prowadzenie lobbingu instytucjonalnego. W Unii Europejskiej polscy interesariusze prowadzą lobbing przede wszystkim na etapie politycznym, tj. podczas prac Parlamentu Europejskiego (tzw. ścieżki narodowej tj. udziału w spotkaniach z polskimi eurodeputowanymi) i Rady UE, a nie na etapie prac koncepcyjnych prowadzonych przez Komisję Europejską.

Podsumowując tę część, należy podkreślić istotność podjęcia przez Habilitantkę próby uchwycenia zmian, jakie zachodzą w sposobie prowadzenia procesów legislacyjnych w zakresie prawa autorskiego oraz w relacjach decydentów z interesariuszami. Równie ważne jest wykazanie współzależności pomiędzy modelem konsultacji a skutecznością lobbingową stron. Na marginesie należy dodać, że lobbing w stolicy Unii Brukseli jest powszechny, szacuje się że swoje przedstawicielstwa ma tam ponad 2,5 tys. różnorodnych grup interesu. Przeważają europejskie konfederacje zawodowe, firmy i korporacje prywatne oraz organizacje reprezentujące interesy publiczne. W procesie lobbingu ścierają się interesy indywidualne, grupowe, krajowe, ponadnarodowe i dotyczy to także sfery praw autorskich, przysługujących twórcom z tytułu stworzenia dzieła. Warto zauważyć, że wśród podmiotów uprawnionych z tytułu praw autorskich są również nauczyciele akademicki, którzy prowadzą działalność twórczą o indywidualnym charakterze, o których Habilitantka w swojej monografii nie wspomina.

Generalnej, pozytywnej oceny monografii nie przesłania kilka kwestii problematycznych. Wątpliwości budzi stosowanie liczby mnogiej w prowadzonej narracji („będziemy dążyć, skłoniły nas, prezentujemy, zwracamy uwagę” etc.) łączonej z formą bezosobową („jak już zostało powiedziane, można stwierdzić” etc.). Sugerowałbym stosowanie podmiotu „my” tylko w sytuacji utożsamiania się Autorki z czytelnikiem („na tej podstawie widzimy, że...”), co uczyni tekst bardziej przekonującym i ułatwi odbiorcy uczestniczenie w prowadzonym procesie myślowym. Formy bezosobowe czasowników są właściwe dla tekstu naukowego i ułatwiają jego odbiór, a do postulowanych cech stylu naukowego zaliczamy m.in. jasność, zrozumiałość i precyzję używanego języka. Nie zawsze służy temu stosowanie zapożyczeń, np. używanie przez Autorkę słowa „kontrybucja” (np. „Łącznie zebrano 35 kontrybucji” s. 20; Rys. 10. „Udział indywidualnych kontrybucji nadsyłanych...” s. 116).

Podobnie niektóre rysunki zamieszczone w pracy (szczególnie 15-24), zamiast ułatwić utrudniają przekaz.

Informacje dotyczące założeń badawczych i metodologicznych książki mogły się znaleźć w jej wstępie (a nie w przedmowie) uzupełnione o krótki opis jej struktury. Tu Autorka stwierdza, że „końcowa część pracy zawiera wyniki badań oraz konkluzje” (s. 11), a przecież cała książka zawiera wyniki badań a nie tylko jej część podsumowująca. Ponadto, na początku rozdziału 4 (s. 87) Autorka daje swoisty „wstęp” do problematyki, nakreślając co w tym rozdziale zostanie przedstawione. Taka konwencja nie występuje w innych rozdziałach i tutaj również wydaje się zbędna. Nie przekonuje przywoływanie w tekście w nawiasach oznaczeń wywiadów („informacje pozyskane z wywiadów: W5, W6, W7”, „wywiad W4”, „W2”), bowiem dla czytelnika de facto nic one nie oznaczają, nadal nie wiadomo z kim wywiad został przeprowadzony?, kiedy i jakie odpowiedzi dominowały? etc.

Z jednej strony Autorka słusznie zauważa, że w Unii Europejskiej najbardziej skuteczną metodą jest prowadzenie własnego biura w Brukseli, ale z drugiej dodaje, że „polscy interesariusze nie wykorzystują jednak tego rozwiązania z uwagi na wysokie koszty jego utrzymania” (s. 128). Nie jest to prawda, bowiem polscy interesariusze wykorzystują tego typu rozwiązanie, czego przykładem są polskie województwa a nawet miasta (np. Kraków miał swoje przedstawicielstwo w Brukseli w latach 2004-2007) prowadzące paradyplomację. Pierwszym biurem regionalnym było Eastern Poland Euro Office (Biuro Informacyjne Regionów Lubelskiego i Podlaskiego w Brukseli) utworzone już w 1999 r. Obecnie każde polskie województwo ma swoje przedstawicielstwo przy UE, a województwa Polski Wschodniej od 2010 r. działają w ramach Domu Polski Wschodniej (East Poland House). Jest to wyrazem wzmocnienia pozycji władz regionalnych i lokalnych na scenie europejskiej i przez to większego wpływu na politykę europejską, zgodnie z koncepcją wielopoziomowego zarządzania (Multi-Level Governance) w Unii Europejskiej, o której Habilitantka pisze.

Wniosek: Należy stwierdzić, że w przedstawiona do oceny monografia jest pozycją wartościową, wzbogacającą dotychczasowy stan wiedzy w zakresie podjętego tematu badawczego. Jej Autorka posługuje się aparatem naukowym właściwym dla dyscypliny nauki o polityce i administracji, prezentując wyniki swoich badań w sposób oryginalny i twórczy – co odpowiada wymaganom ustawowym.

Inne osiągnięcia naukowo-badawcze

Wykaz pozostałych publikacji, po uzyskaniu stopnia doktora, obejmuje: 1 monografię *Lobbing w procesie kształtowania prawa autorskiego w Unii Europejskiej. Studium*

przypadków: czas trwania praw pokrewnych, dzieła osierocone, ACTA, Wyd. Wolters Kluwer S.A., Warszawa 2014 (zawierającą wyniki badań związanych z dysertacją doktorską), współredakcję *Leksykonu lobbingu w Unii Europejskiej*, Wyd. Elipsa, Warszawa 2018 i opracowanie 22 haseł w tym leksykonie, 6 artykułów w czasopismach naukowych (w tym 2 w języku angielskim) oraz 10 rozdziałów w monografiach wieloautorskich (w tym 2 w języku angielskim).

Tematycznie prace te w większości dotyczą nadal problematyki lobbingu i polityki prawno-autorskiej w Polsce i na szczeblu Unii Europejskiej, np. artykuły *Shaping EU copyright law. Selected aspects of lobbying and EU policy-making*, [w:] *Professionalism in Journalism in the Era of New Media*, red. J. Sobczak, J. Skrzypczak, Logos Verlag, Berlin 2015; *(Nad)reprezentacja interesów w procesie kształtowania polityki publicznej na przykładzie obszaru prawn-autorskiego w Polsce*, „*Studia z Polityki Publicznej*” 2020, nr 2; *Power to the People? Evaluating the European Commission's Engagement Efforts in EU Copyright Policy*, „*Journal of European Integration*” 2021, Vol 43, Issue 8.

Rewolucja cyfrowa oraz wynikające z niej zmiany w zakresie eksploatacji treści i dostępu do dóbr niematerialnych wpływają na prawo autorskie, a problematyka ta stała się społecznie i politycznie nośna w związku z kontrowersjami dotyczącymi przyjęcia umowy handlowej dotyczącej zwalczania obrotu towarami podrabianymi (Anti-Counterfeiting Trade Agreement – ACTA). Temat ten w 2012 r. wywołał falę protestów oraz pokazał jak istotna jest przejrzystość procesów legislacyjnych. Kwestie te Habilitantka porusza m.in. w artykułach: *ACTA. Wpływ lobbingu na regulacje prawn-autorskie na szczeblu międzynarodowym*, [w:] *Spory o własność intelektualną. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorom Januszowi Barcie i Ryszardowi Markiewiczowi*, Wolters Kluwer Polska S.A., Warszawa 2013; *Partycypacja polityczna w erze nowych mediów a bezpieczeństwo narodowe. Przypadek ACTA*, [w:] *Media w systemie bezpieczeństwa narodowego*, red. M. Skarżyński, A. Iwetta, Wyd. Naukowe WNPiD UAM, Poznań 2015; *Polski lobbying wokół ACTA*, [w:] *Reprezentacja interesów gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej*, Wyd. UW, Warszawa 2017.

Dowodzi w nich, że protesty przeciwników ACTA nastąpiły z inicjatywy oddolnej, co było ewenementem w przypadku legislacji w zakresie prawa autorskiego. Towarzyszyły im ataki hackerskie na strony internetowe głównych instytucji państwowych w Polsce, a silna reakcja społeczna wobec ACTA zainicjowała debatę publiczną na ten temat. Ruch przeciwko ACTA był formą lobbingu oddolnego oraz e-partycypacji, ponieważ cechowało go „usieciowienie”, czyli wykorzystanie sieci (Internetu) do prowadzenia aktywizmu politycznego. Mobilizacja społeczeństwa za pomocą Internetu (e-mobilizacja), jej szybkość i

skala, wywołała efekty offline w postaci demonstracji ulicznych. Autorka słusznie zauważa, że w wyniku wysokiego stopnia usieciowienia współczesnego społeczeństwa, pojawia się możliwość łatwego i szybkiego komunikowania się, rozpowszechniania idei czy budowania społecznego poparcia dla danej sprawy. Rodzić może jednak także zagrożenia, np. w postaci dużej łatwości manipulowania społeczeństwem, stwarzania pozorów powszechnego poparcia dla określonej inicjatywy, wpływając na jakość procesów decyzyjnych w państwie (szczególnie w przypadku dużej podatności rządzących na e-aktywność obywateli). Na marginesie, e-mobilizacja może wpływać determinująco na cały system polityczny państwa, co pokazała np. Arabska Wiosna z 2011 r.

Zainteresowania naukowe Habilitantki objęły również problem konsultacji jako środka wzajemnego komunikowania się w zakresie stanowienia prawa i narzędzia prowadzenia lobbingu przez określone grupy interesu. Problematykę tę porusza m.in. w artykułach: *Standardy konsultacji z zainteresowanymi stronami. Nowe wytyczne Komisji Europejskiej*, „Themis Polska Nova” 2015, nr 1; *Nowe procedury konsultacji Komisji Europejskiej jako czynnik niwelujący deficyt demokracji w UE*, „Przegląd Europejski” 2017, nr 3 (45); *Rola konsultacji w kształtowaniu partycypacji obywateli w procesach legislacyjnych* [w:] *Aktorzy i interesy w politykach publicznych w Unii Europejskiej*, red. U. Kurczewska, Wyd. SGH, Warszawa 2018.

Dowodzi, że konsultacje przyczyniają się do większej kontroli prac legislacyjnych, wyważenia interesów stron w przyjmowanych rozwiązaniach i np. ograniczają negatywne skutki ofensywnego lobbingu tylko wybranych grup (grup z największą siłą przebicia). Sposób prowadzenia konsultacji przez ustawodawcę determinuje rodzaj i zakres uczestnictwa obywateli w procesie stanowienia prawa. Mankamentem tych artykułów jest nie do końca jasne i precyzyjne rozróżnienie lobbingu od konsultacji oraz powielanie niektórych wniosków. Natomiast zaletą pierwszego z nich (*Standardy konsultacji...*) są sformułowane rekomendacje dla polskiego ustawodawcy, w zakresie wykorzystania standardów unijnych uznanych za wzorcowe. Z kolei w artykule *Kultura polityczna a lobbing*, [w:] *Kultura polityczna. W Poszukiwaniu nowego paradygmatu*, tom 1, red. A. Stelmach, M. Lorenc, M. Łukaszewski, Wyd. UAM, Poznań 2018, definiuje czym jest lobbing oraz jakie są jego rodzaje, określa podmioty prowadzące działalność lobbingową, wymienia wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące konsultacji. W marginalny sposób odnosi się jednak do zjawiska kultury politycznej, a w zasadzie we wnioskach umieszcza tylko jedno zdanie na ten temat: „Zjawisko lobbingu w procesach decyzyjnych jest stałym elementem rzeczywistości politycznej, a jego kształt świadczy o poziomie kultury politycznej”.

Z uznaniem odnotować należy opublikowanie przez Habilitantkę (wraz z Trisha Meyer) artykułu *Power to the People? Evaluating the European Commission's Engagement Efforts in EU Copyright Policy*, w czasopiśmie „Journal of European Integration” (2021, Vol 43, Issue 8, s. 1025-1043) posiadającym przypisany Impact Factor (1,483 za 2020 r.) i 100 pkt w punktacji Ministra Edukacji i Nauki. Na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich, jego Autorki piszą o skali zaangażowania interesariuszy w konsultacje społeczne Komisji Europejskiej dotyczące prawa autorskiego. Dostrzegają wzrastającą rolę obywateli w tym procesie, co wynika m.in. z wykorzystania Internetu w procesach konsultacji, np. poprzez publiczne konsultacje online czy szerokie wykorzystanie cyfrowych kanałów komunikacji. Wymaga to jednak dalszego „otwierania się” Komisji Europejskiej na obywateli w zakresie kształtowania polityki europejskiej.

Z pozostałych wskaźników naukowo-metrycznych, według Google Scholar publikacje Habilitantki były cytowane 58 razy (h-indeks 5).

Wniosek: Badana przez dr Agnieszkę Vetulani-Cęgiel problematyka dotycząca lobbingu i polityki prawno-autorskiej jest politycznie i społecznie istotna, ale stosunkowo wąska i specjalistyczna. Warto zatem w przyszłości ją poszerzyć np. o inne wymiary lobbingu na gruncie unijnym, polskim czy innych państw. Uogólniając, zainteresowania Pani Doktor pozostają zgodne z zasadniczym nurtem jej dokonań badawczych i jej dorobek w tym zakresie należy ocenić pozytywnie.

Współpraca międzynarodowa, granty, konferencje

W ramach współpracy międzynarodowej zrealizowała 4 wyjazdy naukowe do ośrodków za granicą (Florencja, Bamberg, Amsterdam, Bruksela). W autoreferacie za szczególnie istotny uznaje pobyt w Institute for European Studies (IES) w Vrije Universiteit Brusel, czego efektem były wygłoszone referaty na 2 konferencjach międzynarodowych oraz publikacja 2 artykułów o zasięgu międzynarodowym, w tym wspomnianego wyżej w czasopiśmie posiadającym przypisany Impact Factor. Uczestniczyła ponadto w programie ustanowionym przez European Consortium for Political Research dotyczącym podnoszenia kwalifikacji w zakresie metodologii badań (School in Methods and Techniques), m.in. w 2 seminariach online w Budapeszcie w 2020 r.

W latach 2014-2020 była wykonawcą grantu podoktorskiego przyznanego przez NCN, na realizację jednoosobowego projektu badawczego pt. *Mechanizmy lobbingowe w obszarze prawa autorskiego w Polsce i Unii Europejskiej*, który obejmował wyłącznie realizację badań, z wyłączeniem dydaktyki. Uczestniczyła ponadto jako wykonawca w 2 projektach naukowych

zakończonych, jednym w trakcie realizacji oraz jednym który jest w fazie przygotowawczej.

Innym rodzajem działalności prowadzonym poza macierzystą uczelnią jest udział Habilitantki w projekcie *Wiedza to władza: Granice doradztwa politycznego i lobbingu w politycznym procesie decyzyjnym – Polityczna kultura ekspercka w polsko-niemieckiej perspektywie porównawczej*, finansowanym w ramach grantu Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki. Realizują go badacze z Europa-Universität Viadrina in Frankfurt (Oder) oraz z polskich uczelni: Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego i Instytutu Studiów Politycznych PAN.

Po uzyskaniu stopnia doktora wygłosiła referaty na 13 konferencjach naukowych, w tym 2 za granicą (Salerno, Lizbona).

Wniosek: Różnorodne formy współpracy międzynarodowej, konferencje i granty, świadczą o aktywności naukowej Habilitantki w tym obszarze, realizowanej w więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej i odpowiadają wymaganiom ustawowym.

Dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzatorski

Dorobek dydaktyczny dr Agnieszki Vetulani-Cęgiel jest skromny, a składają się nań wykłady z przedmiotów: *Ochrona własności intelektualnej* (na kierunkach: Bezpieczeństwo Narodowe, Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna, Stosunki Międzynarodowe, Zarządzanie Państwem) oraz *Media in War and Conflict* (na kierunku Journalism and Social Communication).

Habilitantka zasiadała w Komitecie organizacyjnym jednej konferencji naukowej (w Poznaniu w 2013 r.), pełniła funkcję moderatora panelu na 2 konferencjach naukowych (w Lublinie w 2018 r. i Poznaniu w 2015 r.). W latach 2018-2019 była członkiem Kolegium Redakcji pisma „Przegląd Europejski”, gdzie zrecenzowała 2 nadesłane artykuły oraz 2 artykuły nadesłane do „Przeglądu Zachodniego”. Była również recenzentem artykułów zawartych w monografii wieloautorskiej *Trans-Atlantic Data Privacy Relationships as a Challenge for Democracy*, Cambridge – Antwerp – Portland 2017.

Jest zarejestrowana w Bazie Ekspertów Komisji Europejskiej, w obszarze ewaluacji aplikacji projektowych oraz europejskich projektów naukowych. W 2018 r. na zaproszenie Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE brała udział w debacie eksperckiej nt. polskich doświadczeń w zakresie udziału społeczeństwa w stanowieniu prawa. Jest członkiem Obywatelskiego Forum Legislacji, działającego przy Fundacji im. Stefana Batorego w Warszawie, gdzie w latach 2014-2020 przygotowała 12 raportów eksperckich dotyczących

jakości procesów legislacyjnych w Polsce. Współpracowała także z otoczeniem gospodarczym w zakresie koordynacji projektów unijnych dla sektora prywatnego.

Jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Politycznych IPSA, Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych i Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich.

Wniosek: Dorobek dydaktyczny, organizacyjny, jak i formy popularyzacji wiedzy świadczą o zaangażowaniu środowiskowym Habilitantki.

Konkluzja

Stwierdzam, że dokonania doktor Agnieszki Vetulani-Cęgiel w zakresie dorobku naukowego, współpracy międzynarodowej, pozyskiwania grantów, udziału w konferencjach, działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej spełniają kryteria określone w art. 219 ust 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Doktor Agnieszka Vetulani-Cęgiel wykazuje się istotną aktywnością naukową a jej osiągnięcia stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji, co uzasadnia nadanie jej stopnia doktora habilitowanego.

